

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Cursus Biennalis Studii Canonici, Sive Succincta Et
Methodica Sacrorum Canonum Explanatio**

Engelhard, Johann Martin

Moguntiae, 1700

Titulus XIX. De Usuris.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63255](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-63255)

commiffi præbuit. Aliam divisionem facit per locum furis, quæ fi de familiâ Domini furtum paffim domesticum vocatur. Locus quoq; furta distinguit; vel enim fit in tumultu, incendio, ruinâ, Naufragio vel extra hos casus; priora furta cenfentur graviora, majorem quoque pœnam merentur, reliqua furta dicuntur communia & ordinariâ pœnâ cenfentur.

QUÆRES 3. Quæ fit pœna furti? Refp. Furta puniuntur, vel de jure Canonico, vel de jure Civili. De jure Civili ex furto competit actio furti pœnalis, qua persequimur pœnam vel quadrupliam, fi furtum manifestum fuerit, vel dupli fi non manifestum; præter quam actionem pœnalem datur etiam persecutio, videl. actio ad exhibendum rei vindictio, & condictio furtiva. in super ex furto criminaliter agitur, ad vindictam publicam, quæ actio id operatur, quod is, qui rem, quinq; solidis, aut plus valentem furatus est, laqueo suspendatur, si furtum minoris pretii commiserit, scopis mundatus ex patriâ relegatur vide constitutionem Friderici Imperator. in §. si quis quinque solidos de pace retinenda. De jure autem Canonico, Clericus furtum grave committens deponitur. *can. presbyter. dist. 81.* & infamis efficitur. *arg. can. infames c. VI. q. 1.*

TITULUS XIX.

De

Usuris.

QUÆRES 1. Quid sit usura? Respond. Usura ab usu rei dicta optimè definitur, *lucrum immediate proveniens ex maturo.* Dicitur 1. *La-*

rum, id est, res ultra sortem creditori obveniens, sive pecunia, sive alia res pretio æstimabilis fuerit; ex quo evidenter patet, si mutuum dederis, ut alterius amicitiam tibi concilies, usuram non esse, cum non accipias rem pecuniâ æstimabilem; Contra usuram Manifestam committis, si pro pignore mutuum dederis hoc pacto ut fructus ex pignore percipias, donec mutuum solvatur, quia aliquod lucrum ultra sortem percipis, immediatè ex n. u. tuo proveniens. Dicitur. 2. *Immediatè* lucrum enim ex mutuo provenire debet, ut usura dici possit; quod enim ex gratitudine ut aliâ causâ provenit, contractum à labe usuræ lavat.

QUÆRES 2. Quotuplex sit usura? Resp. Dividitur usura ad instar simoniæ, i. in mentalem & realem. Mentalis est concessio mutui cum intentione percipiendi lucrum, sed citrà conventionem. Realis est mutuum eo pacto alteri concessum, ut lucrum inde accipiatur. 2. In formalem & virtua- lem. Formalem usuram committis, si alteri 100. mutues ut lapsò anno 105. recipias; virtualis usurarius eris, si alteri rem pluris justo pretio vendas, ob dilatam solutionem, aut si minoris à debitore tuo emeris, propter solutionem à te anticipatam. 3. dividitur in lucratoriam, compensatoriam & punitoriam; lucratoria de quâ hic agimus, est illa quæ merum lucrum continet. Compensatoria dicitur, quæ solvitur, pro mutuo ratione justî interesse, scil. vel propter lucrum cessans, vel damnum emergens, vel ob periculum mutui recuperandi.

QUÆRES 3. Quo jure sint usuræ prohibi-
bitæ? Quæstio solum est, de lucratoriis; quod
enim ratione lucri cessantis vel damni emergentis
exigi-

exigitur usura minimè dicitur, quo præviè nota
 Resp. Eas prohibitas esse jure Naturali, divino, &
 humano. Primum patet ex ratione; contra natu-
 ram enim est, ut res aliena mihi fructificet, sed fru-
 ctificare debet domino suo; pecunia autem alteri
 mutuata, non est amplius mea, sed aliena, ergo mihi
 fructificare non debet. 2. Patet ex Veteri & Novo
 Testamento. ex *Psalm. 14.* ex *Ezech 18. Deuter. 22.*
 & ex verbis Christi. *Luc. 6.* desumitur, ex præsentis
 to titulo, eodemque in 6. uti & ex Clementinis, quo
 jure omnis usura lucratoria alias per leges Civiles
 permixta sublata est, & damnata, solo nautico fœdore
 excepto, adeo ut Canones non solum actionem
 jure Civili ad exigendas usuras concessam dene-
 gent, sed & iudices excommunicent, ad earum so-
 lutionem cogentes. *Clem. un. b. t.*

QUÆRES 4. Quid de iis sentiendum, qui-
 bus per pignora de recuperando mutuo latis cau-
 tum est, & nihilominus usuras exigunt? Respond.
 Eos nullâ ratione à peccato excusari posse; & licet
 id in præsentis non credant, remotui tamen consci-
 entia in articulo mortis credent, & sero nimis ex-
 perientur se ex eorum esse stultorum numero, qui
 dum mundum universum lucrari voluerunt, ater-
 num animæ suæ detrimentum passi sunt.

QUÆRES 5. Quæ sint usurariorum pœnæ?
 Respond. Cum omni jure usurae sint prohibita, nec
 dimittatur peccatum, nisi restituatur ablatum, hinc
 usurarii manifesti & occulti: Primò, tenentur ad
 restitutionem usurarum, quæ obligatio ad ipsos
 etiam transit hæredes juxta facultates defuncti. *cap.
 ult. de sepultur.* 2. Fiunt infames jure Canonico &
 Civili. *l. improbum. Cod. ex quib. caus. infam. irrog.*

Tertio

Tertiò, si laici fuerint excommunicantur sin Clerici ab officio & beneficio suspenduntur, imò & deponuntur. *cap. 7. h. e.* Quartò, usurarii manifesti non admittuntur ad communionem altaris nec ad oblationes, nec ad perceptionem Eucharistiæ, nec ad sepulturam Ecclesiasticam; quòd si quis tali scienter sepulturam concesserit, ipso facto excommunicatus erit.

TITULUS XX,

De Crimine falsi.

QUÆRES 1. Quid sit crimen falsi? Respond. Crimen falsi vel falsitas est *dolosa occultatio vel immutatio veritatis ad decipiendum alterum scienter facta. novell. 73. in princip.* ad quod duo requiruntur, videl. ut fiat dolo malo, id est, animo decipiendi proximum & corrumperendi veritatem. *l. 1. ff. b. t.* & ut fiat animo nocendi. Hinc qui falsum dicit, quod verum putabat, falsi crimine non tenetur, cum lingua non peccet, nisi prius conscientia rea fuerit.

QUÆRES. 2. Quot modis crimen falsi committatur? Respond. Falsum committitur quatuor modis, nimirum dicto, scripturâ, facto, & utu. *Dicto* falsum committit testis, falsum ferendo testimonium. *cap. 1. h. e.* *Scripturâ* falsum committit, qui falsa scribit instrumenta vel testamenta, vel verum delet, ut rei veritas non appareat, vel Chyrographum imitatur, siue instrumenta publica fuerint, siue privata tantum. *l. 1. 2. § 23. ff. b. t. facto* falsum

Kk

commit-